

การศึกษาการตกตะกอนของอะลูมิเนียมหล่อผสมกึ่งของแข็ง เกรด 2024 ในการเชื่อมเสียดทานแบบกวน

สิริพร ขันทองคำ¹* สมศักดิ์ ศิวดำรงพงศ์² อังคาร คำเรือน³ และ ชนวีร์ ภักดีใหม่¹

¹ สาขาวิศวกรรมการผลิตและระบบอัตโนมัติ, คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

² สาขาวิศวกรรมการผลิตอัตโนมัติและหุ่นยนต์, สำนักวิศวกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

³ สาขาวิศวกรรมการจัดการอุตสาหกรรม, คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

* ผู้ประสานงานเผยแพร่ (Corresponding Author), E-mail: siriporn.kh@cpru.ac.th

วันที่รับบทความ: 24 ตุลาคม 2567; วันที่ทบทวนบทความ: 20 มกราคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ: 6 มีนาคม 2568 วันที่เผยแพร่ออนไลน์: 24 เมษายน 2568

บทคัดย่อ: วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ เพื่อศึกษาการตกตะกอนของอะลูมิเนียมหล่อผสมกึ่งของแข็ง เกรด 2024 ในการเชื่อมเสียดทานแบบกวนด้วยหัวกวนแบบทรงกระบอกเรียบ ที่สภาวะการเชื่อมประกอบด้วย ความเร็วรอบ ในการหมุนกวน 790 รอบต่อนาที ความเร็วในการเดินเชื่อม 22 และ 36 มิลลิเมตรต่อนาที ผลการวิจัยแสดงให้ เห็นกลไกและผลของการตกตะกอนของงานเชื่อมในบริเวณต่าง ๆ ดังนี้ บริเวณเนื้อโลหะเดิม (BM) ประกอบด้วย ตะกอนของเฟสจีพีโซน (GP Zone) และดิสโลเคชันเป็นส่วนใหญ่ และมี T-phase (Al₂₀Cu₂Mn₃) เล็กน้อย บริเวณ พื้นที่กวน (SZ) ประกอบด้วยตะกอนของเฟส S'/ S (Al₂CuMg) เป็นส่วนใหญ่ และมี T-phase ขนาดใหญ่กว่าใน บริเวณเนื้อโลหะเดิม และมีดิสโลเคชันกระจายในบริเวณอะลูมิเนียมเมตริกซ์ ซึ่งดิสโลเคชันเป็นเฟสที่ไปขัดขวาง การเคลื่อนที่ของตะกอนเฟส S'/ S ในขณะที่บริเวณที่ได้รับผลกระทบจากความร้อน (TMAZ) ด้านรีทรีตดิงไซด์ (RS) ประกอบด้วยตะกอนของเฟส GP Zone และมีตะกอนเฟส S'/ S เกิดขึ้นเล็กน้อย ด้านแอดวานซิงไซด์ (AS) ประกอบด้วยตะกอนเฟส S'/ S T-phase และดิสโลเคชัน ซึ่งผลจากการตกตะกอนส่งผลต่อสมบัติทางกลของ ชิ้นงาน โดยบริเวณรอยเชื่อมจะมีสมบัติทางกลที่ดีกว่าบริเวณที่ได้รับผลกระทบจากความร้อน เนื่องจากลักษณะ และปริมาณเฟสพรีซิพิเตตที่ต่างกัน

คำสำคัญ: การเชื่อมเสียดทานแบบกวน; พรีซิพิเตต; ดิสโลเคชัน; จีพีโซน

The Journal of Industrial Technology (2025) volume 21, issue 1

Study Precipitation of Semi-Solid Cast 2024 Aluminium Alloy for Friction Stir Welding

Siriporn Khanthongkum^{1*}, Somsak Siwadamrongpong², Angkarn Kamruan³ and Chonnawee Pukdeema¹

¹ Department of Manufacturing and Automation Engineering, Faculty of Arts and Science, Chaiyaphum Rajabhat University

² Department of Manufacturing Engineering, Institute of Engineering, Suranaree University of Technology

³ Department of Industrial Management Engineering, Faculty of Industrial Technology,

Nakhonratchasima Rajabhat University

* Corresponding author, E-mail: siriporn.kh@cpru.ac.th

Received: 24 October 2024; Revised: 20 January 2025; Accepted: 6 March 2025 Online Published: 24 April 2025

Abstract: The purpose of this research was to study precipitation in friction stir welded semi solid 2024 aluminium alloy (SSM Al2024). The shape of stir head is cylindrical was employed with 3 parameters which composed of rotational speed (790 rpm), welding speed (22 and 36 mm/min). The results showed that mechanism and effect of precipitated on welded in various areas. The region of base metal (BM) was illustrated the dispersion of precipitate GP zone in matrix obviously and eutectic phase was found dispersedly at grain boundary of globular alpha-aluminium grain (α -AI) and rod-T phase dispersed within the AI matrix. The region stir zone consists of precipitate S'/ S (Al₂CuMg) and rod-T phase (Al₂₀Cu₂Mn₃). While, region TMAZ of the RS and AS was GP zone, precipitate S'/ S, rod-T phase and dislocation. Effect of precipitation on mechanical properties wherewith difference between structure and volume.

Keywords: Friction Stir Welding; Precipitate; Dislocation; GP Zone

วารสารวิชาการเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (The Journal of Industrial Technology) ISSN (online): 2697-5548 DOI: 10.14416/i.ind.tech.2025.04.012

ดังนั้น หากต้องการควบคุมให้สมบัติทางกลของ การเชื่อมเสียดทานแบบกวนในโลหะผสมอะลูมิเนียมมี สมบัติทางกลของบริเวณแนวเชื่อม (Mechanical Properties of Joint) ให้ใกล้เคียงกับเนื้อวัสดุเดิมมาก ที่สุดนั้น จึงจำเป็นต้องศึกษากลไกที่ทำให้เกิดการ ตกตะกอนของโครงสร้างจุลภาคในการเชื่อมเสียดทาน แบบกวน แม้จะมีรายงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัย หรือผลกระทบของการเชื่อมเสียดทานแบบกวนที่มีผล ต่อสมบัติทางกลของโลหะผสมอะลูมิเนียมอย่าง กว้างขวาง แต่ลำดับการตกตะกอนของ SSM Al2024 ในการเชื่อมเสียดทานแบบกวน โดยใช้กล้อง จุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน ยังมีน้อยเนื่องจาก ความซับซ้อนของเฟส และการเชื่อม FSW มีการ เปลี่ยนแปลงของเฟสที่ซับซ้อน รวมถึงการกระจาย และขนาดของเฟสในแต่ละบริเวณมีความแตกต่างกัน อย่างมาก [1] งานวิจัยนี้จึงต้องการศึกษาการ ตกตะกอนของ SSM Al2024 หลังการเชื่อมเสียดทาน แบบกวน โดยมีปัจจัยที่ศึกษาคือ ความเร็วรอบในการ หมุน ความเร็วในการเดินเชื่อม และรูปทรงของหัว กวน ต่อการเกิดการตกตะกอน

โลหะผสมอะลูมิเนียม เป็นวัสดุที่มีการใช้งานอย่าง กว้างขวางในอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นอันดับสองรอง จากเหล็ก เนื่องจากมีคุณสมบัติเด่น เช่น น้ำหนักเบา ความหนาแน่นต่ำ แข็งแรงทนทาน ยืดตัวได้ง่าย ความเหนียวสูง ทนต่อการเกิดสนิมและการกัดกร่อน

นำไฟฟ้าและความร้อนได้ดี สามารถปรับปรุงสมบัติ ทางกลด้วยกรรมวิธีทางความร้อนได้ และที่สำคัญคือ ู้ ไม่เป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์ส่งผลให้โลหะ ผสมอะลูมิเนียมเป็นวัสดุหลักของการออกแบบเพื่อ การนำไปใช้งานในอุตสาหกรรมหลายประเภท เช่น อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ อุตสาหกรรมโครงสร้าง อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอากาศยาน อุตสาหกรรมชิ้นส่วน อิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมแม่พิมพ์ รวมถึงชิ้นส่วน ้เครื่องจักรกล เนื่องจากเป็นวัสดุที่ขึ้นรูปได้หลายวิธี ง่ายต่อการแปรรูป กัดแต่งได้ง่าย และในบาง กระบวนการผลิตจำเป็นต้องมีการขึ้นรูปด้วยวิธีการ

เชื่อม ทั้งแบบหลอมละลาย (Fusion Welding) และ การเชื่อมในสภาวะของแข็ง (Solid State Welding) ซึ่งกระบวนการเชื่อมที่ค่อนข้างใหม่และได้รับความ นิยมในการเชื่อม คือ การเชื่อมเสียดทานแบบกวน (Friction Stir Welding; FSW) เป็นการเชื่อมใน สถานะของแข็งที่ใช้พลังงานความร้อนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ งานเชื่อมจะมีอุณหภูมิสูงและมีการหมุน ตัวของหัวกวน เรียกบริเวณนี้ว่าบริเวณแนวเชื่อม (Stir Zone; SZ) โครงสร้างจุลภาคมีขนาดเล็กจากการ ตกผลึก มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างจากเนื้อโลหะ เดิม (Base Metal; BM) อย่างชัดเจน ซึ่งเกิดจากการ

บทความวิจัย 1. บทน้ำ

The Journal of Industrial Technology (2025) volume 21, issue 1

2. วัสดุและอุปกรณ์ วิธีการวิจัย

2.1 วัสดุ

วัสดุชิ้นงานที่ใช้ในการวิจัย คือ โลหะผสม อะลูมิเนียมหล่อ เกรด Al2024 ชิ้นงานทดสอบหล่ออัด ในสภาวะกึ่งของแข็งมีลักษณะเกรนแบบก้อนกลม (Globular Grain Structure) มีเฟสยูเทคติก (Eutectic Phase) อยู่บริเวณโดยรอบของขอบเกรน จากการขึ้นรูป ในสถานะกึ่งของแข็งเริ่มจากการเกิดอนุภาคของ ของแข็งมีขนาดเล็กเกาะที่แท่งแกรไฟต์พรุน เมื่อเป่า แก๊สออกมาทางแท่งแกรไฟด์พรุนส่งผลให้อนุภาคของ ของแข็งดังกล่าวหลุดออกจากแท่งแกรไฟต์พรุนมาอยู่ ในน้ำโลหะอะลูมิเนียมหลอมเหลวทำให้พื้นผิวบางส่วน ของอนุภาคของของแข็งดังกล่าวนั้นมีการละลาย ส่งผล ให้ขนาดอนุภาคของของแข็งมีความมนกลมขึ้นและมี รูปร่างของเกรนแบบ Equiaxed ทำให้เกรนมีลักษณะ คล้ายเกรนก้อนกลม ส่วนผสมทางเคมีและโครงสร้าง ้จุลภาคของชิ้นงาน แสดงดังตารางที่ 1 และรูปที่ 1 ตามลำดับ

จากรูปที่ 1 พบว่าการเกิดนิวเคลียสของเฟส AI-αขึ้นในอะลูมิเนียมเหลว เกิดขึ้นเมื่ออุณหภูมิต่ำลง ทำให้เฟส AI-α โตขึ้น แต่เมื่ออุณหภูมิต่ำกว่าอุณหภูมิ ยูเทคติก (Eutectic Temperature) ของเหลวจะ แข็งตัวและฟอร์มเป็นเฟสยูเทคติกที่ประกอบไปด้วย เฟส AI₂Cu/AI₂CuMg

2.2 การเตรียมงานเชื่อม

ในการเชื่อมเสียดทานแบบกวนถูกเชื่อมด้วยเครื่อง มิลลิง ยี่ห้อ Haven รุ่น XLW6332HIV โดยการนำ ชิ้นงานทดลองมาขึ้นรูปให้มีขนาดความกว้าง 50 มิลลิเมตร ความยาว 100 มิลลิเมตร และความหนา 4 มิลลิเมตร ภายหลังขึ้นรูปนำชิ้นงาน 2 ชิ้น มาเชื่อม

ตารางที่ 1 ส่วนผสมทางเคมีของอะลูมิเนียมผสมหล่อ แบบกึ่งของแข็งเกรด 2024

ร**ูปที่ 1** โครงสร้างจุลภาคโลหะผสมอะลูมิเนียมหล่อ แบบกึ่งของแข็ง Al2024 [2]

ด้วยวิธีการวางแบบต่อชนโดยติดตั้งบนอุปกรณ์จับยึด (Jig & Fixture) ที่สามารถวัดแรงกดในขณะทำการ เชื่อมได้ มีการติดตั้งโหลดเซลล์ (Load Cell) เพื่อวัด แรงกด โดยแรงกดเพิ่มสูงขึ้นเมื่อหัวกวนสัมผัสและเริ่ม เดินแนวเชื่อมบนชิ้นงาน ทำให้เกิดแรงเสียดทาน ระหว่างพื้นผิวของบ่าหัวกวนกับชิ้นงาน ทำให้เกิด ความร้อนภายในเนื้อวัสดุ ส่งผลให้วัสดุอยู่ในสภาวะ พลาสติกและเกิดครีบด้านข้างของแนวเชื่อม

2.3 การทดลอง

การทดลองกำหนดให้มีพารามิเตอร์ของ กระบวนการเชื่อม FSW เพื่อศึกษาการตกตะกอน ของ SSM Al2024 เมื่อผ่านกระบวนการเชื่อม จำนวน 3 พารามิเตอร์ ประกอบด้วย ความเร็วรอบในการหมุน กวน ความเร็วในการเดินเชื่อม และรูปทรงของหัวกวน ดังตารางที่ 2

The Journal of Industrial Technology (2025) volume 21, issue 1

http://ojs.kmutnb.ac.th/index.php/joindtech

บทความวิจัย

ตารางที่ 2 พารามีเตอร์ของกระบวนการเชื่อม FSW		
ปัจจัย	หน่วย	ระดับ
ความเร็วรอบในการหมุน	RPM	790
ความเร็วในการเดินเชื่อม	mm/min	22 36
รูปทรงหัวกวน	None	Cylinder
มุมเอียงหัวกวน	องศา	3

โดยในการทดลองเชื่อมเสียดทานแบบกวน กำหนดให้หัวกวนเป็นทรงกระบอกเรียบ บ่าของ หัวกวนมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 20 มิลลิเมตร และ กำหนดหัวกวนให้มีขนาด 5 มิลลิเมตร มีมุมเอียง หัวกวน 3 องศา ดังแสดงในรูปที่ 2

การทดลองในการเชื่อมเสียดทานแบบกวนจะ เชื่อมด้วยเครื่องกัดแนวตั้งเป็นเครื่องเชื่อมเสียดทาน แบบกวน การปรับมุมเอียงเครื่องมือของหัวกดเชื่อม ให้ตั้งมุมเครื่องมือเชื่อมเป็น 3 องศา กับชิ้นงานใน แนวระนาบชิ้นงาน และทำการเชื่อมโดยกำหนด ความเร็วในการหมุน 790 รอบต่อนาที และกำหนด ความเร็วในการเดินเชื่อมที่ 22 และ 36 มิลลิเมตรต่อ นาที โดยการเชื่อมในขั้นตอนแรกเริ่มจากการเปิด เครื่องกัดให้เครื่องมือเชื่อมหมุนตามพารามิเตอร์ใน การทดลองลอยอยู่เหนือชิ้นงาน จากนั้นหมุนโต๊ะงาน ขึ้นให้เครื่องมือเชื่อมกดลงไปในเนื้อวัสดุ จนกระทั่ง ปลายของหัวกวนถูกสอดไปในระยะความลึก จน สัมผัสกับบ่ากวนเป็นระยะเวลา 120 วินาที จากนั้น ความร้อนที่เกิดจากการเสียดทานระหว่าง เครื่องมือเชื่อมกับชิ้นงานจะทำให้วัสดุเกิดการอ่อนตัว ในสภาวะพลาสติก เมื่อครบเวลาที่กำหนดก็เคลื่อนที่ ้โต๊ะงานของเครื่องกัดแบบอัตโนมัติตามความเร็ว เดินเชื่อมในการทดลอง เมื่อสิ้นสุดแนวเชื่อมให้หยุดการ

ISSN (online): 2697-5548

DOI: 10.14416/j.ind.tech.2025.04.012

รูปที่ 3 เริ่มต้นการเชื่อมเสียดทานแบบกวน

เคลื่อนที่ของโต๊ะงานและให้หมุนหัวกวนแช่อยู่บริเวณ ปลายแนวเชื่อมประมาณ 20 วินาที จากนั้นเลื่อนโต๊ะ งานเครื่องกัดลงเพื่อให้หัวกวนลอยขึ้นออกจากรอย เชื่อม และนำชิ้นงานออกจากอุปกรณ์จับยึดชิ้นงาน ดังรูปที่ 3

ในขณะเชื่อมเสียดทานแบบกวนมีการวัดแรงกด (Down Force) โดยติดตั้งโหลดเซลล์ (Load Cell) เข้า กับเครื่องกัดโลหะแบบแกนตั้งกึ่งอัตโนมัติในขณะทำ การเชื่อม และบันทึกค่าตลอดการเชื่อม และติดดั้ง กล้องบันทึกภาพรังสีความร้อน (Thermal Imaging Infrared Camera; IR) ยี่ห้อ FLIR รุ่น E50 เพื่อวัด อุณหภูมิ ที่ความถี่ในการบันทึกข้อมูล 30 ภาพต่อ วินาที (fps) กล้องจะถูกติดตั้งไว้บนแท่นโต๊ะเครื่องกัด โดยมีระยะห่างจากชิ้นงานทดสอบบนอุปกรณ์จับยึด 40 มิลลิเมตร

The Journal of Industrial Technology (2025) volume 21, issue 1

2.4 ตัวอย่างวิเคราะห์ทางโลหะวิทยา

ภายหลังการเชื่อมชิ้นงาน ชิ้นงานเชื่อมจะถูกนำไป ตัดในแนวตั้งฉากกับแนวเชื่อม และนำไปขัดผิวด้วย กระดาษทรายเบอร์ 180, 240, 360, 500, 800, 1000, 1200 และ 2400 และขัดผ้าสักหลาดโดยใช้ผงอะลูมิน่า ขนาด 5 ไมครอน และนำไปถ่ายภาพโครงสร้างด้วย กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสง (OM) ยี่ห้อ Olympus รุ่น LEXT 3D OSL4000 เพื่อตรวจสอบรูปร่างรอยเชื่อม และศึกษาโครงสร้างจุลภาคของบริเวณพื้นที่ส่วนต่าง ๆ และในส่วนของการศึกษาการตกตะกอนของชิ้นงาน ทดสอบในกระบวนการเชื่อมนั้น นำชิ้นงานภายหลังการ เชื่อมตัดในแนวขนานกับแนวการเชื่อม พื้นที่หน้าตัด ขนาด 4 x 4 มิลลิเมตร ประกอบด้วยพื้นที่ต่างๆ ดังนี้ พื้นที่แนวเชื่อม (SZ) พื้นที่ได้รับผลกระทบความร้อน ทางกล (TMAZ) พื้นที่ได้รับผลกระทบทางความร้อน (HAZ) และพื้นที่เนื้อโลหะเดิม (BM) ดังแสดงในรูปที่ 4

จากนั้น นำมากลึงให้เส้นผ่านศูนย์กลางม[ี]่ขนาด 3 มิลลิเมตร และนำมาตัดด้วยเครื่องตัดชิ้นงานละเอียด หนา 1 มิลลิเมตร และขัดด้วยกระดาษทรายและผง อะลูมิน่า จนกระทั่งเหลือความหนาที่ 50 ไมครอน ต่อด้วยการทำ Electro Polishing ด้วยเครื่อง Electropolisher ยี่ ห้ อ Struer รุ่ น Tenupol-3 โดย เตรีย ม สารละลายที่มีส่วนผสมของกรดไนตริก (HNO₃) 20% และ เมทานอล (Methanol) 80% อุณหภูมิของ สารละลายอยู่ระหว่าง -30 ถึง -20°C โดยการเติม ไนโตรเจนเหลว และกำหนดให้ค่ากระแสไฟฟ้าเป็น 3-5 แอมแปร์ โวลต์มิเตอร์ 5 โวลต์ [3] ภายหลังการ Electro-Polishing นำไปดูโครงสร้างจุลภาคและการตกตะกอน ของชิ้นงานด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน BM HAZ TMAZ SZ TMAZ HAZ BM

ร**ูปที่ 5** ชิ้นงานทดสอบความต้านทานแรงดึง มาตรฐาน ASTM-E8

(Transmission Electron Microscope; TEM) รุ่น FE-TEM/STEM: Thermo Scientific TALOS F200X

2.5 การทดสอบความต้านทานแรงดึง

ชิ้นงานที่นำไปทดสอบความต้านทานแรงดึงของ แนวเชื่อมถูกตัดตั้งฉากกับแนวเชื่อม โดยให้รอยเชื่อม อยู่บริเวณกึ่งกลางของชิ้นงาน ขนาดและรูปทรงของ ชิ้นทดสอบอ้างอิงตามมาตรฐาน ASTM-E8 ดังรูปที่ 5

ผลการทดลอง

การศึกษาการตกตะกอนของอะลูมิเนียมหล่อผสม กึ่งของแข็ง เกรด 2024 โดยนำแนวเชื่อมที่ได้มา ตรวจสอบลักษณะทางกายภาพและตรวจสอบการ ตกตะกอนในบริเวณด่าง ๆ ของแนวเชื่อม และ ทดสอบสมบัติทางกลด้วยการทดสอบความต้านทาน แรงดึง จากการทดลองแสดงได้ดังนี้

The Journal of Industrial Technology (2025) volume 21, issue 1

http://ojs.kmutnb.ac.th/index.php/joindtech

ISSN (online): 2697-5548 DOI: 10.14416/j.ind.tech.2025.04.012

ร**ูปที่ 6** โครงสร้างจุลภาคบริเวณแนวเชื่อม ความเร็ว รอบในการหมุนกวน 790 รอบต่อนาที

เมื่อนำชิ้นงานที่ผ่านการเชื่อมมาตรวจสอบ โครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานเชื่อมในบริเวณต่าง ๆ ประกอบด้วย พื้นที่แนวเชื่อม พื้นที่ได้รับผลกระทบ ความร้อนทางกล และพื้นที่ได้รับผลกระทบทางความ ร้อน พบว่า รูปร่างของรอยเชื่อมเป็นลักษณะรูปอ่าง [4] สามารถสังเกตทิศทางการไหลของเนื้อวัสดุเป็นชั้น คล้ายกับหัวหอม ไม่มีข้อบกพร่องของรอยเชื่อม เนื้อเชื่อมมีความสมบูรณ์ เกรนมีขาดเล็กละเอียด ดังแสดงในรูปที่ 6

บริเวณที่ได้รับผลกระทบทางความร้อน เป็น พื้นที่อยู่ระหว่างผลกระทบจากความร้อนทางกล และ บริเวณพื้นที่เนื้อโลหะเดิมพบว่า โครงสร้างมีขนาด เกรนที่โตกว่าบริเวณเนื้อโลหะเดิม เนื่องจากความ ร้อนที่เกิดขึ้นจากการเชื่อมเสียดทานแบบกวน โดย สังเกตได้จากบริเวณขอบเกรนจะมีขนาดที่หนาขึ้นจน เห็นความแตกต่างขอบเขตของพื้นที่ได้ชัดเจนระหว่าง บริเวณเนื้อโลหะเดิม และบริเวณพื้นที่รับผลกระทบ จากความร้อน ดังรูปที่ 7

3.1 โครงสร้างมหภาค

3.1.1 ลักษณะผิวด้านบนของรอยเชื่อมที่ ดวามเร็วรอบในการหมุนกวน 790 รอบต่อนาที ดวามเร็วในการเดินเชื่อม 22 และ 36 มิลลิเมตร ต่อนาที

จากการทดลองพบว่า ผิวหน้าด้านบนของรอย เชื่อมอะลูมิเนียมผสมหล่อแบบกึ่งของแข็งเกรด 2024 ที่ ความเร็วรอบในการหมุนกวน 790 รอบต่อนาที ความเร็วในการเดินเชื่อม 22 และ 36 มิลลิเมตรต่อนาที ด้วยหัวกวนทรงกระบอกเรียบ ลักษณะทั่วไปของผิว ภายนอก ที่ความเร็วในการเดินเชื่อม 22 และ 36 มิลลิเมตรต่อนาที พบว่า ที่ความเร็วในการเดินเชื่อม 22 มิลลิเมตร เห็นแนวการหมุนของหัวกวนชัดเจน ไม่มี รอยแยกของแนวเชื่อม เกิดครีบทางด้านแอดวานซิง ไซด์ (Advancing Side; AS) มากกว่าด้านรีทรีตติงไซด์ (Retreating Side; RS) เนื่องจากลักษณะทิศทางการ ใหลของเนื้อวัสดุไหลวนหมุนไปตามหัวกวน การเดิน เชื่อมทำให้เนื้อวัสดุไหลอัดไปทางด้าน AS ในขณะที่ ความเร็วในการเดินเชื่อม 36 มิลลิเมตร ผิวเรียบ ไม่มี รอยแยกของแนวเชื่อม และเกล็ดของผิวเชื่อมละเอียด มันวาวมากกว่าที่ความเร็วในการเดินเชื่อม 22 มิลลิเมตร เนื่องจากความร้อนจากการหมุนของหัว กวนสูงแต่ความเร็วในการเดินแนวเชื่อมช้ากว่าทำให้ผิว มีความเรียบน้อยกว่า และบริเวณจุดเริ่มต้นจะเกิดครีบ บริเวณขอบด้านข้างของแนวเชื่อมมาก เนื่องจากใช้ เวลาในการกดและแช่หัวกวนเพื่อสร้างความร้อน และ เมื่อหัวกวนเคลื่อนที่จะเกิดครีบทางด้าน AS มากกว่า ด้าน RS เล็กน้อย เนื่องจากลักษณะทิศทางการไหลของ เนื้อวัสดุไหลวนหมุนไปตามหัวกวน การเดินแนวเชื่อม ทำให้เนื้อวัสดุไหลอัดไปทางด้าน AS [1]

http://ojs.kmutnb.ac.th/index.php/joindtech

บทความวิจัย

ร**ูปที่ 8** โครงสร้างจุลภาคของบริเวณพื้นที่กระทบร้อน ทางกลของรอยเชื่อมที่ 790 รอบต่อนาที

โครงสร้างบริเวณพื้นที่แนวเชื่อม เป็นบริเวณที่หัว กวนสัมผัสโดยตรง โดยโครงสร้างตรงกลางแนวเชื่อมจะ มีโครงสร้างที่มีเกรนเล็กละเอียดและจะค่อย ๆ หยาบขึ้น ้ไปจนถึงด้าน RS บริเวณพื้นที่ถูกกวนพบว่าทิศทางการ ใหลของวัสดุที่เห็นได้ชัดเจนมีลักษณะคล้ายเป็นวง แหวนที่หมุนวนจากทางด้าน RS ไปด้าน AS ส่งผลให้ รูปร่างของโครงสร้างทางจุลภาคของรอยเชื่อมมีความ แตกต่างจากบริเวณเนื้อพื้นเดิมของวัสดุอย่างชัดเจน โดยเกรนมีขนาดที่เล็กละเอียดมาก เนื่องจากบริเวณที่ ถูกกวนมีอุณหภูมิที่สูงทำให้เกิดการตกผลึกใหม่และ การเสียรูปแบบพลาสติก ทำให้เกรนมีขนาดเล็ก ประมาณ 3 ถึง 5 ไมโครเมตร โครงสร้างบริเวณนี้คาด ้ว่าประกอบไปด้วยอนุภาคทองแดงและแมกนีเซียมผสม อยู่ในอลูมิเนียมเมตริกซ์กระจายตัวอย่างสม่ำเสมอทั่ว บริเวณพื้นที่ที่ถูกกวน เนื่องมาจากการเสียดทาน ระหว่างหัวกวนของเครื่องมือเชื่อมกับเนื้ออะลูมิเนียม ทำให้เกิดการแตกละเอียดของโครงสร้างเกรนแบบก้อน กลม และยูเทคติกเฟส ทำให้เนื้อที่ถูกกวนเกิดการ ประสานเข้ากันได้ดี บริเวณรอยเชื่อมและรูปร่างรอย เชื่อมมีความสมบูรณ์ ดังรูปที่ 9

ร**ูปที่ 7** โครงสร้างจุลภาคบริเวณได้รับผลกระทบทาง ความร้อนกับบริเวณพื้นที่เนื้อโลหะเดิมที่ความเร็วรอบ ในการหมุนกวน 790 รอบต่อนาที

3.2 โครงสร้างทางโลหะวิทยา

โครงสร้างบริเวณเนื้อโลหะเดิม และบริเวณพื้นที่ รับผลกระทบจากความร้อน เป็นพื้นที่ที่อยู่ระหว่าง พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากความร้อนทางกล และ บริเวณพื้นที่เนื้อโลหะเดิม พบว่า บริเวณพื้นที่รับ ผลกระทบจากความร้อน โครงสร้างมีขนาดเกรนโตก ้ว่าบริเวณเนื้อโลหะเดิม เนื่องจากความร้อนที่เกิดขึ้น จากการเชื่อมเสียดทานแบบกวน บริเวณพื้นที่รับ ผลกระทบจากความร้อนทางกลมีลักษณะโครงสร้าง เป็น 2 ส่วน คือ ด้าน AS และด้าน RS โครงสร้างด้าน AS เกิดจากการกวนของหัวกวนในทิศทางทวนเข็ม นาฬิกา โลหะที่อ่อนตัวไหลวนลู่ไปตามทิศทางการ หมุนรอบหัวกวนทำให้เกิดโครงสร้างที่อยู่ระหว่าง บริเวณพื้นที่กวน และพื้นที่รับผลกระทบทางความ ร้อน ขนาดเกรนประมาณ 50-60 ไมโครเมตร โดย ้ลักษณะเกรนยาวรี ดังรูปที่ 8 และยืดตามทิศทางของ หัวกวน โครงสร้างด้าน RS โครงสร้างมีลักษณะเป็น บริเวณแคบ ๆ

http://ojs.kmutnb.ac.th/index.php/joindtech

The Journal of Industrial Technology (2025) volume 21, issue 1

วารสารวิชาการเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (The Journal of Industrial Technology) ISSN (online): 2697-5548 DOI: 10.14416/j.ind.tech.2025.04.012

และพบริเวณที่ไม่มีการตกตะกอนของพรีซิพิเตต (Precipitate Free Zone; PFZ) ซึ่งมีความกว้าง ประมาณ 150 นาโนเมตร จากระยะของขอบเกรน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัย Y.Q. Chen และคณะ [6] ดัง แสดงในรูป 10(b) และพบว่ามีดิสโลเคชัน (Dislocations) กระจายตัวอยู่หนาแน่นในอะลูมิเนียม เมตริกซ์มีทั้งชนิดดิสโลเคชันที่เป็นเส้น (Dislocation Line) และดิสโลเคชันที่เป็นวง (Dislocation Loop) ดังแสดงในรูป 10(c) และมีพรีซิพิเตตเฟส S (Al₂CuMg) ลักษณะเป็นแผ่นบาง (Needle) โดย มีความยาวประมาณ 120 นาโนเมตร ขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลางประมาณ 10 นาโนเมตร และมีเฟส T-phase (Al₂₀Cu₂Mn₃) ลักษณะเป็นแท่งกระจายในเนื้อ อะลูมิเนียมเมตริกซ์ ขนาดใหญ่มากสุดที่ 350 นาโน-เมตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย I. Morozova และคณะ [1] ดังแสดงในรูป 10(d) บริเวณพื้นที่แนวเชื่อมเป็น บริเวณที่สัมผัสกับหัวกวนโดยตรง เมื่อนำไปวิเคราะห์ ด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน (TEM) จะเห็นทิศทางของการกวนอย่างชัดเจนจากการวางตัว ของดิสโลเคชัน ดังแสดงในรูปที่ 11(a) และพบเฟส พรีซิพิเตต S'/ S กระจายบริเวณเนื้ออะลูมิเนียม เมตริกซ์ ความยาวประมาณ 50 – 250 นาโนเมตร ้ดังแสดงในรูปที่ 11(b)โดยจากภาพพบว่ามีขนาด ไม่ยาวมากเนื่องจากได้รับผลกระทบจากการกวนของ หัวกวนโดยตรงทำให้เกิดการแตกหักของพรีซิพิเตต โดยเฟสพรีซิพิเตต S'/ S เกิดจากความร้อนที่อุณหภูมิ ประมาณ 350°C จากการเชื่อมกวน ทำให้เฟสจีพีโซน เกิดการเปลี่ยนเฟสไปเป็นเฟสพรีซิพิเตต S/S กระจายตัวหนาแน่น และเป็นบริเวณที่มีปริมาณของ เฟสดังกล่าวมากที่สุด โดยมีลักษณะเริ่มเป็นระแนง [7] แต่เนื่องจากเวลาที่อุณหภูมิคงที่ไม่นานพอที่จะทำให้

3.2.1 โครงสร้างจุลภาพของรอยเชื่อมที่ความเร็ว รอบในการหมุนกวน 790 รอบต่อนาที ความเร็วใน การเดินเชื่อม 36 มิลลิเมตรต่อนาที ด้วยกล้อง จุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน (TEM)

โครงสร้างจุลภาคของงานเชื่อม ที่ผ่านการเชื่อม ด้วยหัวกวนแบบทรงกระบอกเรียบ และมีความ ด้านทานแรงดึงสูงคือ ที่ความเร็วรอบในการหมุนกวน 790 รอบต่อนาที ความเร็วในการเดินเชื่อม 36 มิลลิเมตรต่อนาที เมื่อนำมาวิเคราะห์ ด้วยกล้อง จุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน (TEM) ในบริเวณ พื้นที่แนวเชื่อม บริเวณได้รับผลกระทบจากความร้อน บริเวณด้าน AS และบริเวณด้าน RS

บริเวณเนื้อโลหะเดิม (BM) จะประกอบด้วยพรีซิ-พิเตตที่เป็นเฟสจีพีโซน มีลักษณะเป็นแผ่น ความหนา ประมาณ 4-6°A และกว้างประมาณ 80-100°A กระจาย ด้วในบริเวณที่เป็นเนื้ออะลูมิเนียมเมตริกซ์ (Al-Matrix) ดังแสดงในรูป 10(a) ในส่วนบริเวณขอบเกรนนั้น พบว่า มีเฟสยูเทคติกอยู่บริเวณโดยรอบของขอบเกรน [5] ซึ่งเฟสยูเทคติกประกอบไปด้วย Al₂Cu /Al₂CuMg

http://ojs.kmutnb.ac.th/index.php/joindtech

วารสารวิชาการเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (The Journal of Industrial Technology) ISSN (online): 2697-5548 DOI: 10.14416/j.ind.tech.2025.04.012

งานวิจัยของ Peng Li และคณะ [8] ดังแสดงใน

รูปที่ 11(c) ลักษณะเป็นแท่งขนาดใหญ่เนื่องจากการ

รวมตัวของส่วนผสมทางเคมีในวัสดุ และพรีซิพิเตต

้ดังกล่าว มีสมบัติด้านความแข็ง และเปราะ รวมทั้ง

เป็นอุปสรรคในการเคลื่อนที่ของดิสโลเคชัน

เกิดการเปลี่ยนเฟสได้ในปริมาณมาก และเฟสดังกล่าว สามารถเกิดพรีซิพิเตตย้อนกลับ (Re Precipitate) ไปเป็นเฟสจีพีโซนได้อีกครั้งเมื่ออยู่ในสภาวะบ่มแข็ง ธรรมชาติที่เวลาเหมาะสม (Natural Aging) [8] จึง ยังคงพบพรีซิพิเตตเฟสจีพีโซนเหลืออยู่ และพบ T- phase กระจายตัวบริเวณขอบเกรน สอดคล้องกับ

ร**ูปที่ 10** โครงสร้างจุลภาคจากกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่านฟังชันก์ Bright-field (BF) ของเนื้อโลหะเดิม (BM): (a) GP Zone (b) Grain Boundary and Eutectic phas∍ (c) Dislocation (d) S-phase และ T-phase

ISSN (online): 2697-5548 DOI: 10.14416/j.ind.tech.2025.04.012

ร**ูปที่ 11** โครงสร้างจุลภาคจากกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน ฟังชันก์ Bright-field (BF) บริเวณรอยเชื่อม: (a) Dislocations (b) เฟสพรีซิพิเตต S′/ S และ (c) T-phase

> บางส่วนมีการเปลี่ยนไปเป็นเฟสพรีซิพิเตตจีพีโซน ซึ่ง ส่งผลให้สมบัติทางกลบริเวณดังกล่าวลดลง [7] และ พบดิสโลเคชันกระจายอยู่ในบริเวณอะลูมิเนียมเมตริกซ์ ดังแสดงในรูปที่ 12(a) และพบทั้งดิสโลเคชันที่เป็นเส้น และเป็นวง ในขณะที่บริเวณขอบเกรนจะพบยูเทคติกเฟส บริเวณที่ได้รับผลกระทบทางความร้อนจาก การเชื่อมเสียดทานด้าน AS เมื่อนำไปวิเคราะห์ด้วย กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน (TEM) พบว่า มีการเกิดพรีซิพิเตต T-phase กระจายอยู่ใน อะลูมิเนียมเมตริกซ์ดังแสดงในรูปที่ 13(a) และมี

บริเวณที่ได้รับผลกระทบทางความร้อนจากการ เชื่อมเสียดทานด้าน RS เมื่อนำไปวิเคราะห์ด้วยกล้อง จุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน (TEM) พบเฟสพรีซิ-พิเตตที่เป็นเฟสจีพิโซน มีลักษณะเป็นแผ่นวางตัวซ้อน กัน กระจายทั่วทั้งอะลูมิเนียมเมตริกซ์ ดังแสดงในรูปที่ 12(b) และมีเฟสพรีซิพิเตต S'/ S เกิดขึ้นเล็กน้อยแต่มี ขนาดใหญ่ ดังแสดงในรูปที่ 12(c) เนื่องจากอุณหภูมิจาก การเชื่อมกวนในบริเวณดังกล่าวนั้นไม่สูงพอที่จะทำให้มี การเปลี่ยนเฟสจากพรีซิพิเตตจีพิโซนเป็น S' ได้มากพอ เนื่องจากไม่ได้รับความร้อนจากการกวนโดยตรง และ

http://ojs.kmutnb.ac.th/index.php/joindtech

วารสารวิชาการเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (The Journal of Industrial Technology) ISSN (online): 2697-5548 DOI: 10.14416/j.ind.tech.2025.04.012

พรีซิพิเตตเฟส S'/ S ที่มีขนาดสั้นกว่าด้าน RS เนื่องจากทางด้าน AS ได้รับการกวนที่เป็นการกวน แบบทวนเข็มนาพิกาทำให้อัดเนื้อวัสดุเข้าด้านในทำให้ เกิดการแตกหักของพรีซิพิเตต โดยที่พรีซิพิเตตเฟส S'/ S กระจายตัวทั่วในบริเวณอะลูมิเนียมเมตริกซ์

ร**ูปที่ 12** โครงสร้างจุลภาคจากกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน ฟังชันก์ Bright-field (BF) บริเวณได้รับ ผลกระทบทางความร้อนจากการเชื่อมเสียดทานด้าน RS: (a) Dislocations (b) เฟสพรีซิพิเตตจีพีโซน และ (c) เฟสพรีซิพิเตต S′

ISSN (online): 2697-5548 DOI: 10.14416/j.ind.tech.2025.04.012

ร**ูปที่ 13** โครงสร้างจุลภาคจากกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน ฟังชันก์ Bright-field (BF) บริเวณได้รับ ผลกระทบทางความร้อนจากการเชื่อมเสียดทานทางด้าน AS: (a)T-phase (b) เฟสพรีซิพิเตต S′/S และ (c) ดิสโลเคชัน

3.3 ความต้านทานแรงดึง

ทางด้าน RS ซึ่งบริเวณนี้จะมีความแข็งแรงน้อยกว่า บริเวณพื้นที่อื่น ๆ ในแนวเชื่อม [9] ซึ่งมีความ สอดคล้องกับโครงสร้างจุลภาคที่พบว่า บริเวณที่ได้รับ ผลกระทบจากความร้อนด้าน RS ประกอบด้วย ตะกอนของเฟสจีพีโซน และมีตะกอนเฟส S'/ S ที่มี ขนาดใหญ่และหยาบเกิดขึ้นเล็กน้อย จึงส่งผลให้ บริเวณอึงกล่าวมีความต้านทานแรงดึงน้อยกว่า บริเวณอื่นๆ เนื่องจากมีเฟสที่เป็นอุปสรรคในการ เคลื่อนที่ของดิสโลเคชันน้อยเมื่อมีแรงมากระทำ

ในการทดสอบความต้านทานแรงดึงของชิ้นงาน ตามมาตรฐาน ASTM-E8 ทดสอบด้วยเครื่องทดสอบ ยี่ห้อ SHIMADZU รุ่น AG-50KNX จากการทดสอบ พบว่า ที่ความเร็วเดินเชื่อม 36 มิลลิเมตรต่อนาที ให้ ค่าความต้านทานแรงดึงสูงสุดเป็น 212 เมกะปาสคาล ดังแสดงในรูปที่ 14 และบริเวณที่เกิดการแตกหักนั้น ชิ้นงานขาดออกจากกัน เกิดขึ้นบริเวณที่อยู่ถัดจาก บริเวณรอยเชื่อมหรือบริเวณที่ถูกเครื่องมือกวนสัมผัส

http://ojs.kmutnb.ac.th/index.php/joindtech

The Journal of Industrial Technology (2025) volume 21, issue 1

ร**ูปที่ 14** ผลการทดสอบความต้านทานแรงดึง ความเร็วรอบการหมุน 790 rpm ความเร็วเดินเชื่อม 22 และ 36 mm/min

4. บทสรุป

กลไกที่ทำให้เกิดความแข็งแรงของชิ้นงานเชื่อม เสียดทานแบบกวน เกิดจากความร้อนที่เกิดขึ้นจากแรง เสียดทานในกระบวนการเชื่อมเสียดทานแบบกวน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างจุลภาคของ อะลูมิเนียม โดยการสร้างเฟสใหม่ คือ การตกตะกอน และการโตขึ้นของเฟสพรีซิพิเตตแบบต่าง ๆ รวมถึงการ กระจายตัวของดิสโลเคชัน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อสมบัติ ทางกลของชิ้นงาน

เมื่อนำโลหะผสมอะลูมิเนียมหล่อแบบกึ่งของแข็ง SSM 2024 ไปเชื่อมเสียดทานแบบกวน และนำมา วิเคราะห์กลไกการเกิดความแข็งแรง ที่สภาวะการเชื่อม ด้วยหัวกวนแบบทรงกระบอกเรียบ ที่ความเร็วรอบใน การหมุนกวน 790 รอบต่อนาที ความเร็วในการเดิน เชื่อม 36 มิลลิเมตรต่อนาที เมื่อนำมาวิเคราะห์ด้วย กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน (TEM) ในแต่ ละบริเวณ สามารถสรุปได้ดังนี้ ISSN (online): 2697-5548 DOI: 10.14416/j.ind.tech.2025.04.012

 บริเวณเนื้อโลหะเดิม พบตะกอนเฟสพรีซิพิเตต จีพีโซน ซึ่งเป็นเฟสที่ไม่เสถียรและเปลี่ยนเฟสเมื่อได้รับ พลังงานความร้อน สามารถเปลี่ยนเป็นเฟสลำดับถัดไป ได้ และจะส่งผลให้สมบัติทางกลเพิ่มขึ้น และพบ ดิสโลเคชันเป็นส่วนใหญ่กระจายในอะลูมิเนียมเมตริกซ์ และมี T-phase เล็กน้อย

2. บริเวณพื้นที่แนวเชื่อมพบตะกอนเฟส S'/ S ที่ เปลี่ยนโครงสร้างจากเฟสพรีซิพิเตดจีพีโซน และมีขนาด เล็กกระจายในอะลูมิเนียมเมตริกซ์ มีการวางตัวใน สองทิศทางที่ตัดขวางกัน การกระจายตัวของเฟส ดังกล่าวส่งผลให้ความต้านทานแรงดึงสูงเนื่องจากเฟส ดังกล่าวเป็นอุปสรรคในการเคลื่อนที่ของดิสโลเคชันเมื่อ มีแรงมากระทำ ขนาดและปริมาณของเฟสแปรผันตรง กับสมบัติทางกลของชิ้นงานที่ผ่านการเชื่อมเสียดทาน แบบกวน [1] และมี T-phase ขนาดใหญ่กว่าในบริเวณ เนื้อโลหะเดิม

 3. บริเวณที่ได้รับผลกระทบจากความร้อนด้าน RS พบตะกอนเฟสจีพีโซน และมีเฟส S'/ S เกิดขึ้นเล็กน้อย ส่งผลให้ความต้านทานแรงดึงบริเวณนี้น้อย เนื่องจาก ไม่มีอุปสรรคขัดขวางการเคลื่อนที่ของดิสโลเคชัน ด้าน AS พบตะกอนเฟส S'/ S กระจายตัวมากกว่า ประกอบ กับมี T-phase ส่งผลให้มีอุปสรรคในการเคลื่อนที่ ของดิสโลเคชันมากว่า

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนัก พัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ฝ่าย นักเรียนทุนรัฐบาลด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สนับสนุนเครื่องมือการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ ชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี และสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน)

The Journal of Industrial Technology (2025) volume 21, issue 1

6. เอกสารอ้างอิง

- I. Morozova, A. Królicka, A. Obrosov,
 Y. Yang, N. Doynov, S. Weib and
 V. Michailov, Precipitation in impulse friction stir welded 2024 aluminium alloy, Materials Science and Engineering: A, 2022, 852, 143617.
- [2] S. Khantongkum, Influence of two-step aging parameters on mechanical properties of semi-solid cast 2024 aluminium alloy, Thesis, Suranaree University of Technology, Thailand, 2020.
- [3] Y.C. Lin, J.-J. Liu and J.-N. Chen, Material flow tracking for various tool geometries during the friction stir spot welding process, Journal of Materials Engineering and Performance, 2013, 22, 3674-3683.
- [4] Z.Y. Ma, S.R. Sharma and S.R. Mishra, Effect of friction stir processing on the microstructure of cast A356 aluminum, Materials Science and Engineering: A, 2006, 433, 269-278.
- [5] D. Wang, L. Zhan, J. Zhong, Z. Tang, Q. Zeng and K. Gan, Stress-level dependency of creep aging behavior for friction stir welded Al-Cu alloy, Journal of Central South University, 2022, 29, 3030-3053.

- [6] Y.Q. Chen, S.P. Pan, S.W. Tang, W.H. Liu, C.P. Tang and F.Y. Xu, Formation mechanisms and evolution of precipitate-free zone at grain boundaries in an Al-Cu-Mg-Mn alloy during homogenization, Journal of Materials Science, 2016, 51, 7780-7792.
- [7] A.A. Eliseev, S.V. Fortuna and M.A. Khimich, Effect of ultrasonic impact on the microhardness and microstructure of friction stir welded aluminum alloy 2024, Russian Physics Journal, 2024, 67, 932-939.
- [8] P. Li, S. Wang, Y. Xia, X. Hao, Z. Lei and H. Dong, Inhomogeneous microstructure and mechanical properties of rotary friction welded AA2024 joints, Journal of Materials Research and Technology, 2020, 9, 5749-5760.
- [9] Y. Hu, H. Liu, H. Fujii, K. Ushioda, H. Araki, K. Sugita and K. Liu, Vacancy-induced θ' precipitation during ultrasonic-affected friction stir welding of Al-Cu alloy, Journal of Materials Science, 2020, 55, 14626-14641.